

Temat: O umiejętnym przekonywaniu, zachęcaniu i perswadowaniu (2 godz.)

Rozprawka

Jest to forma wypowiedzi pisemnej służąca analizie i wyjaśnieniu jakiegoś zagadnienia albo ocenie ważnego problemu (moralnego, filozoficznego, społecznego itp.). Charakterystycznym elementem rozprawki jest teza albo hipoteza. Tezę należy udowodnić odpowiednimi argumentami. Hipotezę trzeba potwierdzić lub podważyć za pomocą argumentów bądź kontrargumentów. Argumenty i kontrargumenty powinny być zilustrowane przykładami.

BUDOWA ROZPRAWKI

Schemat 1:

wstęp – teza, czyli stwierdzenie, z którym w pełni się zgadzamy i które będziemy udowadniać;

rozwięcie – w którym przedstawiamy argumenty i przykłady na poparcie naszej tezy;

zakończenie – w którym podsumowujemy nasze rozważania, zawieramy puentę lub określamy trafność naszych argumentów.

Schemat 2:

wstęp – hipoteza, czyli stwierdzenie, które budzi nasze wątpliwości lub ma formę pytania;

rozwięcie – w którym najpierw gromadzimy wszystkie argumenty i przykłady przemawiające za postawioną hipotezą, a następnie analizujemy kontrargumenty oraz przykłady podważające tę hipotezę;

podsumowanie (zakończenie) – w którym rozstrzygamy nasze wątpliwości oraz stawiamy tezę wynikającą z wcześniejszych rozważań.

Schemat 3:

wstęp – hipoteza (tak jak w schemacie 2.);

rozwięcie – w którym podajemy po jednym argumentem i kontrargumentem dotyczącym poszczególnych kwestii zasygnalizowanych w hipotezie (wraz z odpowiednimi przykładami), po czym przechodzimy do kolejnych argumentów i kontrargumentów oraz przykładów itd.;

zakończenie (tak jak w schemacie 2.).

Przydatne słownictwo

Wstęp – używamy słownictwa, które służy wprowadzaniu tezy: *sądzę, że..., uważam, że..., według mnie..., w pełni zgadzam się z..., moim zdaniem..., jestem przekonana, że..., z całą pewnością..., w moim przekonaniu..., niewątpliwie..., bez wątpienia...*

Rozwięcie – używamy słownictwa, które służy przedstawianiu kolejnych argumentów: *przede wszystkim..., w pierwszej kolejności..., warto zastanowić się nad..., po pierwsze..., po drugie..., po trzecie..., kolejną kwestią jest..., z jednej strony..., z drugiej strony..., poza tym..., ponadto..., oprócz tego..., jednakże..., natomiast..., kolejnym ważnym problemem jest to, że..., drugim dowodem może być..., na koniec...*

Zakończenie – używamy słownictwa podsumowującego: *z moich rozważań wynika, że..., jak wynika z przedstawionych argumentów..., podsumowując..., na zakończenie mogę stwierdzić, że...*

Czy inny znaczy gorszy?

Wystarczy rozejrzeć się wokół, by stwierdzić, że ludzie różnią się między sobą. Mają odmienny kolor oczu, włosów, skóry, inny wzrost czy wagę. Jedni są cierpliwi i wytrwali, drudzy – serdeczni, ambitni lub leniwi. Niektórzy nie potrafią usiedzieć w miejscu i ciągle podejmują nowe wyzwania, inni wolą majsterkować w domowym zaciszu. O żadnej z tych osób nie możemy jednak powiedzieć, że jest lepsza czy gorsza. W pierwszej kolejności trzeba podkreślić, że nigdy nie powinniśmy oceniać drugiego człowieka zbyt pochopnie. Nawet jeśli dziwi lub zniechęca nas jego wygląd bądź zachowanie, zawsze warto bliżej poznać tę osobę i odnosić się do niej z takim samym szacunkiem,

Temat: O umiejętnym przekonywaniu, zachęcaniu i perswadowaniu (2 godz.)

z jakim sami chcielibyśmy być traktowani. Uważam, że nie możemy również stawiać znaku równości między niepełnosprawnym (ruchowo lub intelektualnie) a gorszym. Dorota Terakowska w książce „Poczwarka” bardzo dobrze pokazuje, że ludzie z zespołem Downa mają takie samo prawo do życia jak my, a nawet mogą nas czegoś nauczyć, np. wyrozumiałości, wrażliwości. W żadnym wypadku nie są to osoby drugiej kategorii, choć z pewnością wymagają od społeczeństwa większej ochrony niż pozostali. Na koniec zastanówmy się nad konsekwencjami dzielenia ludzi na lepszych i gorszych. Skrajnym przykładem takiego poglądu jest Holokaust, czyli prześladowanie i zagłada Żydów podczas II wojny światowej. Naziści wymordowali wówczas ok. 6 mln osób tylko dlatego, że należały one do innego narodu. Nauczeni tym doświadczeniem powinniśmy dążyć do tego, by już nigdy nienawiść do drugiego człowieka nie doprowadziła do tak tragicznych wydarzeń. Uważam, że warto uświadomić sobie własną odmienność, ponieważ tylko w ten sposób będziemy mogli otworzyć się na drugiego człowieka. Rozważania chciałabym podsumować słowami Wisławy Szymborskiej z wiersza „Nic dwa razy się nie zdarza”: „,Uśmiechnięci, współobjęci / spróbujemy szukać zgody, / choć różnimy się od siebie / jak dwie krople czystej wody”.

Wskazówki

W przypadku rozprawki z tezą:

odnieś się do tezy podanej w temacie lub sformułuj własną tezę;
przygotuj plan rozprawki według schematu 1.;
zbierz argumenty przemawiające za wybraną przez Ciebie tezą;
ułóż argumenty w kolejności od najważniejszego do najmniej istotnego;
każdy argument omów w osobnym akapicie, poprzyj go przykładem;
podsumuj swoje rozważania.

W przypadku rozprawki z hipotezą:

ustosunkuj się do hipotezy podanej w temacie;
przygotuj plan rozprawki według schematu 2. lub 3.;
zapisz w dwóch kolumnach argumenty i kontrargumenty;
ułóż argumenty i kontrargumenty w kolejności od najważniejszego do najmniej istotnego albo pogrupuj je tematycznie;
omów argumenty i kontrargumenty w osobnych akapitach, dobierz odpowiednie przykłady;
wyciągnij wnioski z rozważań i rozstrzygnij wątpliwość zawartą w temacie.

Polecenia:

1. Zapisz temat do zeszytu.
2. Przepisz do zeszytu pierwszą informację, co to jest rozprawka.
3. Zwróć uwagę na budowę rozprawki: WSTĘP, ROZWINIĘCIE I ZAKOŃCZENIE.
4. Zapoznaj się z przydatnym słownictwem.
5. Przeczytaj tekst: „Czy inny znaczy gorszy?”.